बी.डी.डी. चाळीच्या परीसरातील अनिवासी झोपडीधारक/ स्टॉलधारक यांची पुनर्विकसित गाळा मिळण्यासाठी पात्रता निश्चित करतांना विचारात घ्यावयाची पुराव्यांची कागदपत्रे.

महाराष्ट्र शासन

गृहनिर्माण विभाग

शासन निर्णय क्र:- विविचा-२०२३/प्र.क्र.१५५/गृनिप

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-३२ दिनांक - १८ ऑगस्ट, २०२३

वाचा:-

- १) शासन निर्णय, गृहनिर्माण विभाग, क्र. बैठक-२००९/रा.मं ७७/गृनिप, दि. १०/१/२०११.
- २) शासन निर्णय, गृहनिर्माण विभाग, क्र. झोपुधो-१००१/प्र.क्र.१२५/१४/झोपसू-१, दि. १६/५/२०१५.
- ३) शासन अधिसूचना, गृहनिर्माण विभाग, क्र. संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.९५/झोपनि-२, दि. १४/१०/२०२१.
- ४) शासन निर्णय, गृहनिर्माण विभाग, क्र. विविचा-२०२०/प्र.क्र.३००/गृनिप, दि. १७/४/२०२३.

प्रस्तावना :-

मुंबई विकास विभाग चाळी (बी.डी.डी) वरळी, नायगाव, ना.म.जोशी मार्ग व शिवडी या चाळ परिसरात अनिधकृत स्टॉल्स अस्तित्वात आहेत. सदरहू परिसरातील दिनांक १.१.२००० पूर्वीच्या सुमारे ३५९ अनिधकृत स्टॉल्सपैकी उपरोक्त "वाचा" क्रमांक (१) येथील शासन निर्णय, दि.१०.१.२०११ अन्वये त्या शासन निर्णय सोबतच्या परिशिष्ट-अ मधील सन १९९५ पूर्वीचे १६० अनिधकृत स्टॉल्स नियमित करण्यात आले आहेत (परिशिष्ट "अ"). तसेच, उक्त दि.१०.१.२०११ रोजीच्या शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट "व" मधील २३ आणि परिशिष्ट-क मधील ७४ अशी एकूण ९७ अनिधकृत स्टॉल्सधारकांची भाडे पावती संचालक, बी.डी.डी चाळी यांनी प्रचलित दरानुसार सूरु केली आहे. त्यानुषंगाने उक्त ९७ अनिधकृत स्टॉल्सही उपरोक्त "वाचा" क्रमांक (४) येथील शासन निर्णय दि.१७.४.२०२३ अन्वये नियमित केले आहेत.

२. बृहन्मुंबई विकास नियंत्रण नियमावली, १९९१ मध्ये नगर विकास विभागाने त्यांच्या दि.२७.१२.२०१६ च्या अधिसूचनेमध्ये नवीन विनियम ३३(९)(ब) चा समावेश केला आहे. सध्याच्या बृहन्मुंबई विकास नियंत्रण नियमावली, २०३४ मध्ये देखील सदर विनियम ३३(९)(ब) अंतर्भूत आहे. उक्त विनियमातील तरतुदीनुसार बी.डी.डी. चाळ परिसरातील झोपडीधारकांना महाराष्ट्र झोपडपट्टी क्षेत्र (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्वसन) अधिनियम, १९७१ मधील तरतुदी लागू असून, त्या अधिनियमाअंतर्गत

विहित केलेल्या तरतुदीनुसार झोपडीधारकांची पात्रता निश्चित करावयाची आहे. सदरची पात्रता निश्चित करण्यासाठी दि.१४.१०.२०२१ च्या शासन अधिसूचनेन्वये उप जिल्हाधिकारी (अतिक्रमण / निष्कासन) यांची सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. महाराष्ट्र झोपडपट्टी क्षेत्र (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्वसन) अधिनियम, १९७१ अंतर्गत निर्गमित करण्यात आलेल्या उपरोक्त "वाचा" क्रमांक (२) येथील शासन निर्णय, दि.१६.५.२०१५ च्या शासन निर्णयासोबतच्या विवरणपत्रानुसार अनिवासी झोपडीधारकांच्या पात्रतेसाठी आवश्यक असणारी कागदपत्रे, दि.१०.१.२०११ व दि.१७.४.२०२३ रोजींच्या शासन निर्णयांन्वये नियमित केलेल्या अनिवासी झोपडीधारक/ स्टॉलधारकांकडे उपलब्ध नाहीत. त्यामुळे बी.डी.डी. चाळीबाहेरील अनिवासी झोपडीधारक/ स्टॉलधारक महाराष्ट्र झोपडपट्टी क्षेत्र (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्वसन) अधिनियम, १९७१ व दि.१६.५.२०१५ च्या शासन निर्णयामधील तरतुदीनुसार पात्र उरत नाहीत. सदरहू दि.१६.५.२०१५ च्या शासन निर्णयामधील तरतुदीनुसार अनिवासी झोपडीधारकांची पात्रता निश्चिती केल्यास बी.डी.डी. चाळीबाहेरील स्टॉलधारक मोठ्या प्रमाणात अपात्र उरतील. सबब बी.डी.डी. चाळ परिसरातील नियमित केलेल्या स्टॉलधारकांकडून कोणती पुराव्यांची कागदपत्रे घ्यावीत, याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

मुंबई मधील वरळी, नायगांव, ना.म.जोशी मार्ग व शिवडी या बी.डी.डी. चाळ परिसरातील "वाचा" अनु.क्र. (१) आणि (३) येथील दि.१०.१.२०११ व दि.१७.०४.२०२३ रोजीच्या शासन निर्णयांसोबतच्या परिशिष्टांमधील अनुक्रमे १६० व ९७ अशा एकूण २५७ शासन स्तरावरुन नियमित केलेल्या तसेच, यापुढे शासन स्तरावरुन नियमित करण्यात येईल, अशा बी.डी.डी. चाळीच्या परिसरातील अनिवासी झोपडीधारक/ स्टॉलधारक यांची पात्रता सक्षम प्राधिकारी यांनी, दि.०१.१.२००० पूर्वीचे खालील पुरावे विचारात घेऊन निश्चित करावी:-

- १. बृहन्मुंबई महानगर पालिकेची दंड पावती,
- २. बृहन्मुंबई महानगर पालिकेची सर्व्हे पावती,
- ३. बृहन्मुंबई महानगर पालिकेने स्टॉलधारकाला बजाविलेली नोटीस,
- ४. जिल्हाधिकारी, मुंबई कार्यालयाने स्टॉलधारकाला बजाविलेली नोटीस,
- ५. संचालक/ व्यवस्थापक, मुंबई विकास विभाग चाळी यांची दंड पावती,
- ६. संचालक/ व्यवस्थापक, मुंबई विकास विभाग चाळी यांच्या कार्यालयीन अभिलेख्यातील स्टॉल नियमित केलेल्या आदेशाची प्रत

(उपरोक्त अ.क्र. १ ते ६ पैकी कोणतेही किमान ३ पुरावे)

किंवा

अनिवासी झोपडीचा/ स्टॉलच्या क्रमांकाचा उल्लेख असलेला अथवा बीडीडी चाळीतील ठिकाण दर्शविणारा बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचा दि.०१.०१.२००० अथवा त्यापूर्वीचा गुमास्ता परवाना/ खाणावळ परवाना/ उपहारगृह परवाना / त्यानुषंगाने भरण्यात आलेल्या कराची पावती.

- २. सदरचा शासन निर्णय मा. मंत्रिमंडळाच्या दि.२८ जून, २०२३ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये घेतलेल्या निर्णयानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
- ३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२३०८१८०२०५४१०९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अरविंद शेटे) अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत:

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. उप मुख्यमंत्री तथा मा. मंत्री (गृह) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री तथा मा. मंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. मंत्री (गृहनिर्माण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई.
- ६) मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई
- ७) अपर मुख्य सचिव (गृहनिर्माण), गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, (म्हाडा), गृहनिर्माण भवन, वांद्रे (पूर्व), मुंबई.
- ९) मुख्य अधिकारी, मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, गृहनिर्माण भवन, वांद्रे (पूर्व), मुंबई.
- १०) सर्व उप सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) संचालक, मुंबई विकास विभाग चाळी (बी.डी.डी.), सावली इमारत, वरळी, मुंबई.
- १२) उप जिल्हाधिकारी तथा सक्षम प्राधिकारी, (अतिक्रमण/निष्कासन), कुलाबा विभाग, मुंबई शहर.
- १३) उप जिल्हाधिकारी तथा सक्षम प्राधिकारी, (अतिक्रमण/निष्कासन), धारावी विभाग, मुंबई शहर.
- १४) उप जिल्हाधिकारी तथा सक्षम प्राधिकारी, (अतिक्रमण/निष्कासन), बांद्रा-१, मुंबई उपनगर.
- १५) निवडनस्ती (गृनिप), गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.